

— Čujemo, da je presvetli cesarjevič Rudolf naprosil g. gimnazijalnega direktorja Jožefa Šumana v Ljubljani in g. gimnazijalnega profesorja Fr. Hubada v Gradcu, da bosta sodelovala pri njegovem velikem delu „Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild.“ G. direktor Šuman opiše štajerske Slovence v jezikovnem, g. prof. Hubad pa v narodopisnem in antropološkem oziru.

— „Ein Beitrag zur Literatur des Lenorenstoffes“ se imenuje listek, katerega je na podstavi narodnih pripovedek, priobčenih v „Ljubljanskem Zvonu“ l. 1882., spisal g. B. Krek v časopisu „Südsteierische Post“.

Vega. Došla nam je knjiga „Georg Freiherr von Vega. Von Fridolin Kaučič, k. k. Lieutenant im Infanterie-Regimente Nr. 78. Separat-Abdruck aus dem Organ der militär-wissenschaftlichen Vereine. Wien 1886, 8., 54. Gospod c. kr. lajtenant Kavčič si je tako lepo, hvaležno in patriotično nalogo, v zanimivih životopisih opisati take vojake slovenske, kateri so za domovino in cesarja prelivajoči svojo kri, odlikovali se po hrabrosti svoji, ali pa so z uma svetlim mečem pridobili česti in slave sebi in domovini, ki jih je porodila. Dvojen namen imajo Kavčičevi životopisi: na jedni strani vnemajo slovenske mladeniče, ki so si izvolili vojaški stan, da po vzvišenemu vzgledu slavnih vojaških rojakov svojih koprne po česti in slavi, radovoljno žrtvujoči kri in življenje za svojega cesarja in domovino svojo; na drugi strani pa vzbujajo národní ponos v Slovencih, ki tudi v vojski avstrijski niso zadnji. Veseli smo bili vsakega takega spisa, bodisi, da ga je g. lajtenant Kavčič priobčil v dunajski „Pressi“, v oseški „Dravi“ ali v vojaškem časopisu „Vedette“, v „Kresu“ ali v našem „Zvonu“. — Tisto vojaško živahnost in navdušenost, ki preveva vse spise Kavčičeve, opazujemo tudi na najnovejši, zgoraj navedeni obširni razpravi. Spis je razdeljen na dva dela: v prvem nam g. Kavčič opisuje Vego vojaka, v drugem Vego učenjaka. Prvi del je obširno osnovan in oprt na mnoge vire. Vidi se mu, da ga je pisal vojak. Prav odločno zagovarja Kavčič slovensko narodnost Vegovo, katerega hočejo nekateri (Hirtenfeld, Vrečko) na vsak način napraviti za Španca, trdeči, da je Vega vnuk španskega vojaka, ki se je po španski naslednji vojski naselil na Kranjskem, bil v službi pri grofu Attems, kjer se je potem pokmetil.

„Mir erscheint diese Behauptung — piše g. Kavčič na 32. strani svoje knjige — „jedoch unhaltbar, sie beruht lediglich auf Tradition und ich denke mir, dass sich die mythenbildende Thätigkeit, die sich an das Dasein fast jedes grossen Mannes knüpft, auch bei Vega reich entwickelt hat, denn je dürftiger das Wissen, desto reicher die Phantasie. . . . Es kommt mir schier undenkbar vor, dass sich der Sohn eines spanischen Soldaten, der die Stelle eines gräflichen Aufsehers bekleidete und sich einiges Wohlstandes erfreute, zu einem armen slovenischen Bauer naturalisirt haben sollte. In Krain kommt der Name Vega allerdings in der von Vega ursprünglich angewandten Schreibweise (Vecha, Veha, Vehovec) noch immer vor. — Was ihn als gereiften Mann dazu bewogen haben mag seinen Namen von Veha in Vega umzuwandeln, darüber vermag Niemand Aufklärung zu bieten. Vielleicht that er es aus dem Grunde, weil der Name so besser klang. — Vega, dem ja seine spanische Abkunft gewiss kein Geheimniss geblieben wäre — erwähnt derselben nirgends in all' seinen Vorreden und Briefen, noch ist es bekannt, dass er sich zu einem Zeitgenossen darüber geäussert hätte. Wenn also sein Grossvater ein Spanier war, so ist es unerklärlich, warum sich Vega, ein Mann von seltener Geradheit und Offenheit, nicht mit Stolz seiner spanischen Abstammung erinnert hatte.“

Meine Vermuthung geht dahin, dass der spanisch klingende Name die Veranlassung dazu gegeben, Vegas Ahnen zu Spaniern zu stempeln, umsomehr, da der Name in Spanien öfters vorkommt, und ja auch der genialste Dichter Spaniens Lope Felix de Vega Carpio aus einem altadeligen kastilianischen Geschlechte entstammend der Namensgenosse unseres Vega war. Ob nun in den Adern Vega's wirklich spanisches Blut pulsrte, wissen wir nicht und ist uns auch ziemlich gleichgiltig, es ändert nichts an der Thatsache, dass Vega einer Bauernhütte entstammte, dass seine Eltern arme, schlichte slovenische Landleute waren und dass er den Unterricht in den Schulen Krains genossen. Zur Constatirung seiner Nationalität sind diese Facta allein massgebend. —"

Zaradi posebnosti omenjamo, da se je našel tudi že učenjak, ki hoče Vego naređiti za Nemca. Neki dr. K. Schober v svoji knjigi, ki jo je ob avstrijskih Nemcih spisal v znani Prochaskovi zbirki „Die Völker Oesterreich-Ungarns“ Vego, kakor tudi Valvasorja reklamuje za pristna Nemca. Predlagamo, da se g. dr. Schober zaradi svojega neumrjočega izuma izvoli za predsednika kitajske akademije, katero je nekaj mesecev pred svojo smrtjo Paul Bert osnoval v — Tonkingu!

**Razpis častnih daril.** Da bi pospešila razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje „Matica Slovenska“ po določenih Jurčič-Tomšičeve ustanove 300 goldinarjev častnega darila dvema povestima slovenskima, in to: a) 200 gld. povesti, obsezajoči najmenj 10 tiskovnih pôl, in b) 100 gld. povesti, obsezajoči najmenj 5 tiskovnih pôl. Snov obema povestima bôdi zajeta iz zgodovine, ali sploh iz življenja naroda slovenskega. Obe povesti morata biti pisani takó, da po obliki in vsebini svoji ustrezeta umetniškimi zakonom pripovedne književnosti, ter poleg tega ugodita literarnim namenom „Matice Slovenske“. Pisatelj, kateremu se prisodi častno darilo iz novcev Jurčič-Tomšičeve ustanove, prejme vrhu tega za svojo povest še navadno pisateljsko nagrado, katere plačuje „Matica Slovenska“ po §. 15. svojega opravnega reda po 25—40 gld. za tiskovno pôlo. Rokopisi naj se brez pisateljevega imena pošiljajo odboru „Matice Slovenske“ do 1. oktobra 1887. leta. Pisateljevo ime naj se pridene rokopisu v zapečatenem listu, na katerem je zapisano dotično gaslo. Večkrat se je poudarjalo, da „Matica Slovenska“ podaja svojim članom premalo leposlovnega berila. S tem razpisom hoče „Matičin“ odbor pokazati, da ga je resna briga, po vsi svoji moči pospešiti tudi razvoj leposlovne književnosti slovenske ter članom svojim podati v roko lepo zabavno knjigo. Zatorej se podpisani odbor tudi nadeje, da ga bodo pisatelji slovenski podpirali v njegovem trudu ter se častno odzvali njegovemu domoljubnemu pozivu.

V Ljubljani 3. novembra 1886.

Odbor „Matice Slovenske“.

#### „Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji: vse leto po 4 gld. 60 kr., pol leta po 2 gld. 30 kr., četrt leta po 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Lastniki in založniki: Fr. Levec i. dr. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Fr. Levec. Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, v knežjem dvorci v Gosposkih ulicah, 14.

Tiska „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.